ΕΤΟΣ Β΄. Ἐν Ἡρακλείῳ Κρήτης τῇ 16 Δεκεμβρίου 1912 ΑΡΙΘ. 104.

ΠΟΙΜΗΝ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ
ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ
ΥΠΟ ΤΗΣ ΕΝ ΚΡΗΤΗι ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ
ΔΑΠΑΝΗι ΤΩΝ ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΑΚΩΝ ΤΑΜΕΙΩΝ ΚΡΗΤΗΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ ΠΡΟΠΑΤΟΡΩΝ

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ

Πρὸς Κολασσαεῖς ἐπιστολῆς Παύλου (Γ΄. 4—11)

Ἀδελφοί, ὅταν ὁ Χριστὸς φανερωθῇ, ἡ ζωὴ ἡμῶν, τότε καὶ ὑμεῖς σὺν αὐτῷ φανερωθήσεσθε ἐν δόξῃ. Νεκρώσατε οὖν τὰ μέλη ὑμῶν τὰ ἐπὶ τῆς γῆς, πορνείαν, ἀκαθαρσίαν, πάθος, ἐπιθυμίαν κακὴν καὶ τὴν πλεονεξίαν, ἥτις ἐστὶν εἰδωλολατρεία, δι᾽ ἃ ἔρχεται ἡ ὀργὴ τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τοὺς υἱοὺς τῆς ἀπειθείας· ἐν οἷς καὶ ὑμεῖς περιεπατήσατέ ποτε, ὅτε ἐζῆτε ἐν αὐτοῖς. Νυνὶ δὲ ἀπόθεσθε καὶ ὑμεῖς τὰ πάντα, ὀργήν, θυμόν, κακίαν, βλασφημίαν, αἰσχρολογίαν ἐκ τοῦ στόματος ὑμῶν. Μὴ ψεύδεσθε εἰς ἀλλήλους, ἀπεκδυσάμενοι τὸν παλαιὸν ἄνθρωπον σὺν ταῖς πράξεσιν αὐτοῦ καὶ ἐνδυσάμενοι τὸν νέον, τὸν ἀνακαινούμενον εἰς ἐπίγνωσιν κατ᾽ εἰκόνα τοῦ κτίσαντος αὐτόν. Ὅπου οὐκ ἔνι Ἕλλην καὶ Ἰουδαῖος, περιτομὴ καὶ ἀκροβυστία, βάρβαρος, Σκύθης, δοῦλος, ἐλεύθερος· ἀλλὰ τὰ πάντα καὶ ἐν πᾶσι Χριστός.

Εἰς ἄλλην Κυριακήν, ἀγαπητοὶ ἀδελφοί, κατὰ τὴν ὁποίαν ἀνεγνώσθη ἡ αὐτὴ ἀποστολικὴ περικοπή, ἡ ὁποία ἀνεγνώσθη καὶ σήμερον, ὅτι κατὰ τὴν δευτέραν ἔνδοξον τοῦ Κυρίου παρουσίαν θὰ ἐμφανισθῶμεν ἐνώπιόν του ὅλοι διὰ νὰ κριθῶμεν καὶ ν᾿ ἀπολαύσωμεν ἕκαστος «τὰ διὰ τοῦ σώματος, πρὸς ἃ ἔπραξεν, εἴτε ἀγαθόν, εἴτε κακὸν» (Β´ Κορ. Ε´ 10), καὶ ὅτι ἀκριβῶς διὰ τὸν λόγον τοῦτον ὀφείλομεν πρὸς τὸ συμφέρον μας νὰ ἐγκαταλείψωμεν τὴν ἁμαρτίαν καὶ νὰ ἐγκολπωθῶμεν τὴν ἀρετήν, διὰ ν᾿ ἀπολαύσωμεν τὴν θείαν δόξαν, καὶ νὰ μὴ ἔλθῃ καὶ ἐφ᾿ ἡμᾶς «ἡ ὀργὴ τοῦ Θεοῦ, ἡ ὁποία ἔρχεται ἐπὶ τοὺς υἱοὺς τῆς ἀπειθείας». Μεταξὺ δὲ τῶν διαφόρων μορφῶν, ὑπὸ τὰς ὁποίας παρουσιάζεται ἡ ἁμαρτία, ἀπὸ τὴν ὁποίαν πρέπει κατὰ τὴν παραγγελίαν τοῦ Ἀποστόλου ν᾿ ἀπομακρυνώμεθα, εἶνε—μᾶς λέγει—καὶ ἡ πλεονεξία, «ἥτις ἐστιν εἰδωλολατρεία», καὶ εἰς τὸ ζήτημα τῆς φοβερᾶς αὐτῆς μορφῆς τῆς ἁμαρτίας δὲν νομίζομεν ἀνωφελὲς ν᾿ ἀφιερώσωμεν τὴν σημερινὴν ὁμιλίαν, διὰ νὰ ἴδωμεν τί εἶνε ἡ πλεονεξία, ὁποῖον κάμνει τὸν ἄνθρωπον, ὁ ὁποῖος τὴν ἔχει, ὁποῖα κακὰ προξενεῖ καὶ εἰς αὐτὸν καὶ εἰς τὴν κοινωνίαν, καὶ πῶς ἠμποροῦμεν νὰ τὴν ἀποφύγωμεν.

Λοιπὸν τί εἶνε πλεονεξία; Πλεονεξία, ἀγαπητοὶ ἀδελφοί, εἶνε τὸ φοβερὸν ἐκεῖνο καὶ ἀθεράπευτον πάθος, εἰς τὸ ὁποῖον ὅταν ὑποπέσῃ ὁ ἄνθρωπος, λησμονεῖ τελείως καὶ Θεὸν καὶ ψυχὴν καὶ μέλλουσαν κρίσιν καὶ ἀνταπόδοσιν, παραμελεῖ τελείως τὰ πρὸς τὴν ἱερὰν ἡμῶν θρησκείαν καθήκοντά του, καταφρονεῖ τὰς πρὸς τοὺς ἄλλους καὶ τὴν κοινωνίαν ἱερὰς ὑποχρεώσεις του, γίνεται τελείως ἀδιάφορος, ἀνευλαβής, ἀσεβὴς καὶ ἄπιστος, καὶ ὡς μόνην φροντίδα καὶ ὡς μόνον σκοπὸν τοῦ βίου του νομίζει, πῶς νὰ κατορθώσῃ ν᾿ αὐξήσῃ τὰ ἐπίγεια ἀγαθά του, νὰ τὰ κάμῃ περισσότερα, καὶ ταῦτα ἀκόμη περισσότερα. Καὶ ἴσως ἡ φροντὶς αὕτη τοῦ πλεονέκτου νὰ μὴ φαίνεται ἐκ πρώτης ὄψεως ἀξιοκατάκριτος εἴς τινας ἐξ ἡμῶν, διότι—σκεπτόμεθα—αἱ καθημεριναὶ ἀνάγκαι τοῦ βίου αὐξάνουν καθ᾿ ἑκάστην, καὶ διὰ νὰ ἐπαρκέσῃ τις εἰς αὐτάς, ὀφείλει νὰ ἐργάζηται, νὰ φροντίζῃ, νὰ κοπιάζῃ, διὰ νὰ αὐξάνῃ καὶ τὴν περιουσίαν του. Βεβαίως ἀπὸ τῆς ἀπόψεως αὐτῆς ἐὰν κρίνωμεν τὴν πλεονεξίαν, θὰ εἴπωμεν ὅτι δὲν εἶνε ἀξιοκατάκριτος. Ἀλλ᾿ ὅταν δὲν περιορίζηται ἐντὸς τῶν λογικῶν ὁρίων τῆς ἀναγκαίας φροντίδος, ἀλλὰ ὑπερβαίνει καὶ καταρρίπτει τὰ ὅρια τῶν καθηκόντων καὶ τῶν ὑποχρεώσεων, τὰς ὁποίας ὁ ἄνθρωπος καὶ ὡς ἄνθρωπος, καὶ ὡς Χριστιανός, καὶ ὡς πολίτης ἔχει; Ὅταν δῆλα δὴ λησμονῇ τελείως τὸν Πλάστην καὶ Δημιουργόν του καὶ τὰ πρὸς αὐτὸν ἱερὰ χρέη του, ὅταν εἶνε ψυχρὸς καὶ ἀδιάφορος πρὸς τὴν ἁγίαν του θρησκείαν καὶ τὰς παραγγελίας αὐτῆς, ὅταν ἀτάραχος καὶ ἀπαθὴς βλέπῃ τοὺς ὁμοίους του πάσχοντας, στερουμένους καὶ δυστυχοῦντας, ὅταν ὡς ξένος βλέπῃ τὰς ἀνάγκας τῆς κοινωνίας, ἐν τῇ ὁποίᾳ ζῇ, καὶ ἐνῷ δύναται καὶ ἔχει τὰ μέσα νὰ ἔλθῃ ἀρωγὸς καὶ σωτήρ, αὐτὸς δὲν κινεῖται, ἀλλ᾿ εἶνε ἀφιερωμένος μὲ ὅλας τὰς ψυχικὰς καὶ σωματικάς του δυνάμεις εἰς τὴν προσφιλῆ του πλεονεξίαν, τὴν ὁποίαν λατρεύει ὡς θεότητα, εἰς τὴν ὁποίαν δουλεύει ὡς αἰχμάλωτος, ὅταν λησμονῇ παντελῶς τὸν ἀληθῆ του προορισμόν, ὁ ὁποῖος εἶνε ἡ ἀγαθοεργία, καὶ ἐκλαμβάνῃ ὡς μόνον προορισμόν του τὸ νὰ αὐξάνῃ τὴν ὑλικήν του περιουσίαν, περὶ δὲ τῆς ἀθανάτου ψυ-

χῆς του, περὶ τῆς ὁποίας ἔχει νὰ δώσῃ λόγον εἰς τὸν Ὑπέρτατον καὶ Δίκαιον Κριτήν, οὔτε κἂν σκέπτεται, ὅταν ἡ πλεονεξία φέρῃ αὐτὸν εἰς τοιοῦτον βαθμὸν ἀποκτηνώσεως, ὥστε νὰ μὴ συλλογίζεται τίποτε ἄλλο, μήτε πατρίδα, μήτε θρησκείαν, μήτε ἐθνισμόν, μήτε φίλους, μήτε γνωστούς, παρὰ μόνον τὴν παράλογον ἱκανοποίησιν τοῦ παραλόγου πάθους του, ὅταν εἰς τοιοῦτον βαθμὸν καὶ μὲ τοιοῦτον τρόπον παρουσιάζεται ἡ πλεονεξία, τότε εἶνε ἢ δὲν εἶνε ἀξιοκατάκριτος; Εἶνε ἢ δὲν εἶνε τὸ φοβερώτερον ἁμάρτημα; Εἶνε ἢ δὲν εἶνε αὐτὸ τοῦτο ἔγκλημα κατὰ τοῦ Θεοῦ, κατὰ τῶν ἀνθρώπων, κατὰ τῆς κοινωνίας καὶ ἀπὸ τὰ ἀγριώτερα μάλιστα; Τὸν Θεὸν δύναται μὲ μεγάλην εὐκολίαν ν᾿ ἀρνηθῇ, ὅταν ἐκ τῆς ἀρνήσεως ταύτης ἐλπίζῃ ὑλικὴν ὠφέλειαν. Τοὺς ἀνθρώπους δύναται χωρὶς δυσκολίαν ν᾿ ἀτιμάσῃ ἠθικῶς, ν᾿ ἀπογυμνώσῃ ὑλικῶς, νὰ φονεύσῃ τέλος, ὅταν βλέπῃ ὅτι ἐκ τούτων ἱκανοποιεῖται ἡ πλεονεξία του. Τὴν κοινωνίαν, ἐν τῇ ὁποίᾳ ζῇ, τὴν Πατρίδα, ἡ ὁποία τὸν ἐγέννησε, χωρὶς τὴν παραμικρὰν τύψιν τῆς συνειδήσεως, ἠμπορεῖ νὰ προδώσῃ, νὰ καταστρέψῃ, ὅταν ἀπὸ τὸ μυσαρόν του ἔργον προβλέπῃ ὅτι θὰ ὠφεληθῇ ὑλικῶς. Τὴν οἰκογενειακήν του τιμήν, τὴν ἀτομικήν του τιμήν, τὴν ὁποίαν πᾶς ἄνθρωπος θεωρεῖ ὡς πολύτιμον πρᾶγμα, δὲν δυσκολεύεται νὰ πωλήσῃ μὲ ἀντάλλαγμα ὑλικοῦ κέρδους!

Τοιαύτη κακία φοβερά, ἀγαπητοὶ ἀδελφοί, εἶνε ἡ ἐπάρατος πλεονεξία. Εἰς τοιοῦτον φοβερὸν βάραθρον κατακρημνίζει τὸν κατ᾿ εἰκόνα καὶ ὁμοίωσιν Θεοῦ πλασθέντα ἄνθρωπον τὸ ὀλέθριον τοῦτο πάθος. Τὸν ἀπογυμνώνει ἀπὸ τὴν θείαν χάριν καὶ βοήθειαν, τὸν στερεῖ τῆς ἀγάπης καὶ ἐκτιμήσεως τῶν ἀνθρώπων, τὸν κάμνει νὰ μὴ αἰσθάνεται τὴν εὐτυχίαν, τὴν ὁποίαν ἔχουν ὅσοι ἔχουν τὴν συνείδησιν ἥσυχον ὅτι ἐκτελοῦν τὸ κατὰ δύναμιν τὰ πολλαπλᾶ καθήκοντά των, τὸν ἀποστερεῖ ἀπὸ τὴν χαράν, τὴν ὁποίαν δοκιμάζουν ὅσοι κάμνουν τὸ καλόν, ὅσοι εἶνε ὠφέλιμοι εἰς τὸν κόσμον, τὸν κάμνει μὲ μίαν λέξιν δυστυχῆ, δυστυχέστατον εἰς τὴν παροῦσαν ζωὴν καὶ τὸν ὁδηγεῖ ἀσφαλέστατα εἰς τὴν αἰώνιον καταδίκην. (Α´ Κορ. ΣΤ´ 10). Διὰ νὰ ἴδωμεν δὲ καὶ τὴν ζημίαν τὴν ὁποίαν ὁ πλεονέκτης προξενεῖ εἰς τὴν κοινωνίαν, ἀρκεῖ νὰ σκεφθῶμεν ὅτι, ὡς τὰ ἄτομα τοιουτοτρόπως καὶ αὐτὴ ἔχει πολλὰς καὶ διαφόρους ἀνάγκας, εἰς τὰς ὁποίας ἐξαρκοῦν τὰ μέλη αὐτῆς, καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον παρουσιάζεται ἡ ὑποχρέωσις ὄχι μόνον νὰ μὴ λαμβάνουν τὰ μέλη ἀπ᾿ αὐτήν, ἀλλὰ καὶ νὰ δίδουν· ἀλλὰ πῶς θὰ δώσῃ ὁ πλεονέκτης, ὁ ὁποῖος ζῇ μόνον, διὰ νὰ λαμβάνῃ, ὄχι νὰ δίδῃ, ὁ ὁποῖος δὲν ὑποχωρεῖ οὐδὲ πρὸ τῆς κλοπῆς τῶν ξένων; Γενικεύσατε τώρα τὴν ἰδιότητα αὐτὴν τοῦ πλεονέκτου εἰς ὅλα τὰ μέλη τῆς κοινωνίας καὶ θὰ ἴδετε πόσον ἐπιβλαβὴς καὶ ἐπιζήμιος εἶνε καὶ θετικῶς, ὡς εἴπομεν προηγουμένως, καὶ ἀρνητικῶς, εἰς τὴν κοινωνίαν! Καὶ ἂν τοὐλάχιστον ἔζῃ πλουσιοπαρόχως, ἂν ἀπελάμβανε τὰ ὑλικὰ ἀγαθά, τὰ ὁποῖα σωρεύει, ἠδυνάμεθα νὰ εὕρωμεν σκοπόν τινα εἰς τὸν βίον τοῦ πλεονέκτου, τὴν καλοπέρασιν! Ἀλλ᾿ οὔτε τοῦτο, ἀγαπητοί, δὲν συμβαίνει. Ὁ πλεονέκτης συνάζει καὶ συσσωρεύει χωρὶς νὰ ἔχῃ λογικόν τινα καὶ εὐλογοφανῆ τοὐλάχιστον σκοπόν, συνάζει καὶ συσσωρεύει μόνον διὰ νὰ συνάζῃ, μόνον διὰ νὰ ἱκανοποιήσῃ ἓν ἄλογον πάθος, τὸ ὁποῖον ὅμως ὅσῳ καὶ ἂν προσπαθῇ, δὲν δύναται νὰ τὸ κατορ-

θώση, διότι ἡ πλεονεξία εἶνε πάθος ἀθεράπευτον καὶ ἀχόρταγον, καθὼς τὸν Ἅδην, καθὼς τὴν θάλασσαν, καὶ ὅσα καὶ ἂν προσφέρῃ κἀνεὶς εἰς αὐτὴν δὲν χορταίνει, δὲν ἱκανοποιεῖται, δὲν εὐχαριστεῖται, δὲν ἔχει ὅρια. Τοιαύτην ζημίαν φοβερὰν καὶ ἀνυπολόγιστον προξενεῖ ἡ πλεονεξία καὶ εἰς τὸν πλεονέκτην καὶ εἰς τὴν κοινωνίαν, εἰς τὴν ὁποίαν ζῇ ὁ πλεονέκτης, καὶ διὰ τοῦτο καὶ ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς παραγγέλλει εἰς ἡμᾶς «ὁρᾶτε καὶ φυλάσσεσθε ἀπὸ τῆς πλεονεξίας» (Λουκ. ΙΒ΄ 15), ὁ δὲ Ἀπόστολος Παῦλος γράφει ὅτι ὁ πλεονέκτης εἶνε εἰδωλολάτρης καὶ δὲν ἔχει κληρονομίαν ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Θεοῦ (Ἐφεσ. Ε΄ 5), καὶ δὲν ἐπιτρέπει οὔτε αὐτὸ τὸ ὄνομα τῆς πλεονεξίας νὰ ἀναφέρεται, «πλεονεξία μηδὲ ὀνομαζέσθω ἐν ὑμῖν, καθὼς πρέπει ἁγίοις» (αὐτ. 3).

Καὶ ποῖον ἆρά γε εἶνε τὸ κατάλληλον φάρμακον πρὸς θεραπείαν τοῦ φοβεροῦ τούτου πάθους; Πῶς ἠμποροῦμεν ἆρά γε ν᾿ ἀπαλλαχθῶμεν ἀπ᾿ αὐτὸ καὶ τὰς καστρεπτικὰς συνεπείας του; Τὸ δραστικὸν φάρμακον, ἀγαπητοὶ ἀδελφοί, κατὰ τοῦ ὀλεθρίου τούτου πάθους εἶνε ἡ ὀρθὴ καὶ λογικὴ ἐκτίμησις τῆς ἀξίας τοῦ ὑλικοῦ πλούτου, τῶν ὑλικῶν ἀγαθῶν, ὁ τρόπος, μὲ τὸν ὁποῖον ἠμποροῦμεν ν᾿ ἀπαλλαχθῶμεν ἀπ᾿ αὐτό, εἶνε νὰ ἀντιλαμβανώμεθα ὀρθῶς τοῦ σκοποῦ, διὰ τὸν ὁποῖον μᾶς τὰ ἔδωκε καὶ μᾶς τὰ δίδει ὁ Θεός. Ποία εἶνε ἡ ἀξία των; μηδαμινή, διότι εἶνε ἄστατα, ἀβέβαια, προσωρινὰ καὶ εὐκόλως χάνονται, ὡς βλέπομεν καθ᾿ ἑκάστην. Ποῖος δὲ ὁ σκοπός, διὰ τὸν ὁποῖον μᾶς ἐδόθησαν; διὰ νὰ ἐπαρκοῦν εἰς τὰς ἀνάγκας ἡμῶν καὶ τῶν ἄλλων, διὰ νὰ χρησιμοποιῶνται πρὸς ὄφελος τῆς ἀνθρωπότητος, διὰ νὰ σκορπίζωνται καὶ ὄχι νὰ κλειδόνωνται ἑρμητικῶς, διότι τότε δὲν ἐκπληροῦται ὁ προορισμός των, δὲν πραγματοποιεῖται ὁ σκοπός, διὰ τὸν ὁποῖον μᾶς ἐδόθησαν. Ὅταν ἔχωμεν ταῦτα τὰ δύο ὑπ᾿ ὄψει, τότε ἀφεύκτως θὰ ἀποφύγωμεν τὴν φοβερὰν αὐτὴν ἀσθένειαν, σκεπτόμενοι ὅτι δὲν εἶνε οὔτε λογικὸν οὔτε δίκαιον νὰ ὑποδουλώνεται, νὰ αἰχμαλωτίζηται ὁ λογικὸς ἄνθρωπος, ὁ πλασθεὶς διὰ τὴν αἰωνιότητα, εἰς πράγματα φθαρτά, ἄστατα, ἀβέβαια, προσωρινὰ καὶ ὑποκείμενα εἰς τὴν ἀπώλειαν. Τότε θὰ ἐργαζώμεθα μὲν καὶ θὰ φροντίζωμεν διὰ τὰ ἔργα μας, τὰς ἐπιχειρήσεις μας καὶ τὰ ὑλικὰ ἀγαθά, ἀλλ᾿ ἐφ᾿ ὅσον μᾶς εἶνε χρήσιμα καὶ ἀναγκαῖα, καὶ δὲν θὰ ἀφιερώσωμεν ὅλας τὰς δυνάμεις μας εἰς αὐτὰ πρὸς ζημίαν τοῦ ἑαυτοῦ μας, τῆς κοινωνίας, τῆς ἀνθρωπότητος ἐν γένει, τὰ ἀληθῆ συμφέροντα τῆς ὁποίας ἔχομεν χρέος νὰ ἐξυπηρετῶμεν καὶ νὰ προάγωμεν. Τότε θὰ ἀποδίδωμεν τὴν πρέπουσαν σημασίαν εἰς αὐτά, τότε θὰ ἐκπληρώσωμεν τὸν προορισμόν, τὸν ὁποῖον ὥρισεν εἰς ἡμᾶς ὁ ἅγιος Θεὸς τότε θ᾿ ἀποβῶμεν χρήσιμοι καὶ ὠφέλιμοι καὶ εἰς τὴν ἁγίαν ἡμῶν Ἐκκλησίαν καὶ εἰς τὴν ἀγαπητὴν Πατρίδα, τότε θὰ αἰσθανώμεθα τὴν πραγματικὴν ἡδονὴν τὴν προερχομένην ἐκ τῆς ἀπολαύσεως τῶν θείων τούτων δώρων, τότε θὰ ἀπολαύσωμεν ἐπὶ γῆς τὴν ἀληθινὴν εὐτυχίαν, τότε θὰ κληρονομήσωμεν καὶ τὴν ἐν οὐρανοῖς βασιλείαν, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἀποκλείωνται οἱ πλεονέκται (Α΄ Κορ. ΣΤ΄ 10).

ΑΙ ΕΝΤΟΛΑΙ ΤΟΥ ΘΕΟΥ

ΔΕΚΑΤΗ ΕΝΤΟΛΗ

Α'.

«***Οὐκ ἐπιθυμήσεις τὴν γυναῖκα τοῦ πλησίον σου· οὐκ» ἐπιθυμήσεις τὴν οἰκίαν τοῦ πλησίον σου, οὐδὲ» τὸν ἀγρὸν αὐτοῦ, οὐδὲ τὸν παῖδα αὐτοῦ, οὐδὲ τὴν» παιδίσκην αὐτοῦ, οὔτε τοῦ βοὸς αὐτοῦ, οὔτε τοῦ» ὑποζυγίου αὐτοῦ, οὔτε παντὸς κτήνους αὐτοῦ,» οὔτε πάντα ὅσα τῷ πλησίον σου ἐστι.***»

Ἡ πρώτη λέξις τῆς Δεκάτης τοῦ Θεοῦ ἐντολῆς εἶναι «*οὐκ ἐπιθυμή-» σεις*». Ἀπαγορεύει δηλονότι ἡ τελευταία αὕτη ἐντολὴ τὴν ἐπιθυμίαν· ἀλλὰ ποίαν ἐπιθυμίαν; Ἰδοὺ τὸ θέμα τῆς σημερινῆς ἡμῶν ὁμιλίας.

«***Οὐκ ἐπιθυμήσεις***».

Ποίαν ἐπιθυμίαν ἀπαγορεύει ἡ ἐντολὴ αὕτη; Πᾶσα ἐπιθυμία δὲν εἶναι ἀξιοκατάκριτος. Ἐπιθυμῶ λ. χ. νὰ φάγω καὶ νὰ πίω, ἐὰν πεινῶ καὶ διψῶ· νὰ θερμάνω ἐμαυτόν, ἐὰν αἰσθάνωμαι ψῦχος· νὰ δροσίσω ἐμαυτόν, ἐὰν ἡ θερμότης μὲ καταφλέγει. Αἱ ἐπιθυμίαι αὗται εἶναι συγκεχωρημέναι, ἐπιτετραμμέναι, διότι αὐτὸς ὁ Θεὸς ἐνεφύτευσε ταύτας ἐν τῇ ἡμετέρᾳ φύσει ἐπ᾽ ἀγαθῷ ἡμετέρῳ. Ἐπιθυμῶ, δεύτερον, νὰ ἀποκτήσω τὸ ἀνῆκον εἰς τὸν ἄλλον διὰ νομίμων μέσων, ἤτοι διὰ συναλλαγῆς ἐντίμου, οἱονδήποτε ὄνομα καὶ ἂν φέρῃ αὕτη, εἴτε ἀγορά, εἴτε ἀνταλλαγή. Καὶ ἡ ἐπιθυμία αὕτη εἶναι ἐπιτετραμμένη καθὼς καὶ ὅλαι αἱ ὁμοίας φύσεως ἐπιθυμίαι, αἱ ἐπὶ τῶν αὐτῶν ὅρων τῆς τιμιότητος βασιζόμεναι. Ἐντεῦθεν ἐγεννήθησαν αἱ ἐμπορικαὶ συναλλαγαὶ μεταξὺ τῶν ἀτόμων, τῶν λαῶν, τῶν ἐθνῶν· ὁ ἀγοραστὴς ἐπιθυμεῖ τὸ κτῆμα τοῦ πωλητοῦ, ὁ πωλητὴς τὸ ἀργύριον τοῦ ἀγοραστοῦ, ἑκάτερος δὲ τούτων ἐπιδιώκει τὴν ἰδίαν ὠφέλειαν, τὴν ὁποίαν καὶ ἐπιτυγχάνει, διότι ὅπως τὸ κτῆμα τοῦ πωλητοῦ εἶναι ὠφελιμώτερον εἰς τὸν ἀγοραστήν, οὕτω καὶ τὸ ἀργύριον τοῦ ἀγοραστοῦ εἶναι ὠφελιμώτερον εἰς τὸν πωλητήν· ἀμφότεροι δὲ μένουσι εὐχαριστημένοι, χωρὶς ἡ δεκάτη ἐντολὴ τοῦ Θεοῦ νὰ παραβιάζεται. Ἐκ τούτου συμπεραίνομεν ὅτι ὑπάρχουσιν ἐπιθυμίαι ἐπιτετραμμέναι, καὶ ἑπομένως καὶ ἐπιθυμία καλή.

Ἀλλ᾿ ὅμως ὑπάρχει καὶ ἐπιθυμία κακή, ἐπιθυμία προερχομένη ἐκ τῆς ἁμαρτίας καὶ τῆς ὁποίας καρπὸς εἶναι ἡ ἁμαρτία. Παραδείγματος χάριν· ἐπιθυμεῖς τὸ κακόν, ἢ ἀνθρωποκτονίαν, ἢ τὴν ἀκρασίαν, ἢ μοιχείαν, ἢ πορνείαν, ἢ πᾶσαν ἄλλην ἀκάθαρτον ἁμαρτίαν, οἱαδήποτε καὶ ἂν ἦναι αὕτη, ἡ ἐπιθυμία αὕτη εἶναι ἐπιθυμία αἰσχρὰ αὐτὴ καθ᾿ ἑαυτήν, εἶναι ἐπιθυμία κακὴ ἀντικειμένη εἰς τὴν Δεκάτην τοῦ Θεοῦ Ἐντολήν, ἥτις ἐντέλεται. «*Οὐκ ἐπιθυμήσεις τὴν γυναῖκα τοῦ πλησίον σου*». Ἀλλ᾿ ἔλθωμεν καὶ εἰς ἄλλο παράδειγμα, ὄχι τὸ παράδειγμα τοῦ υἱοῦ τοῦ Βασιλέως τῆς Συχέμ, οὔτε τοῦ Δαυΐδ, οἱ ὁποῖοι διὰ νὰ κορέσωσι τὸ αἰσχρὸν αὐτῶν πάθος κατήντησαν μέχρι τοῦ σημείου τοῦ νὰ ἀπαγάγωσιν ἐκεῖνος μὲν τὴν θυγατέρα τοῦ Ἰακὼβ, τὴν ἀπερίσκεπτον Δεΐναν, οὗτος δὲ τὴν σύζυγον τοῦ Οὐρίου, ἀλλ᾿ εἰς τὸ παράδειγμα τοῦ Ἀχαὰβ ὅστις ἐπιθυμεῖ τὴν ἄμπελον τοῦ Ναβουθαὶ τοῦ πτωχοτέρου καὶ ἀσημοτέρου τῶν ἑαυτοῦ ὑπηκόων διὰ νὰ μεγεθύνῃ τὸν λαχανόκηπον αὐτοῦ. «*Δός μοι τὸν ἀμπελῶνά σου, καὶ » ἔσται μοι εἰς κῆπον λαχάνων, ὅτι ἐγγίζων οὗτος τῷ οἴκῳ μου*».... Ἐὰν τυχὸν μιμηθῇς τὸ παράδειγμα τούτου, ἐὰν ρίψῃς βλέμμα ζηλότυπον, διὰ λόγον οἱονδήποτε, ἐπὶ τῆς οἰκίας τοῦ πλησίον σου, ἢ ἐπὶ τοῦ ἀγροῦ αὐτοῦ, ἢ ἐπὶ τῶν δούλων αὐτοῦ, διὰ νὰ ἀποκτήσῃς ταῦτα πάντα ὁ ἴδιος, ἢ ἐπὶ τῶν κτηνῶν αὐτοῦ, ὅπως χρησιμοποιήσῃς ταῦτα δι᾿ ἑαυτόν, ἡ ἐπιθυμία αὕτη εἶναι ἐπιθυμία κακή. Ἐὰν οἱ ἔμποροι, εἴτε οἱ χονδρικῶς, εἴτε οἱ λιανικῶς πωλοῦντες ἐπιθυμῶσι σιτοδείας ἢ πολέμους διὰ νὰ πωλῶσιν ἀκριβά, χάριν μείζονος κέρδους, ἐὰν ὁ ἐργάτης ἐπιθυμῇ νὰ μὴ ὑπάρχῃ ἄλλος ἐργάτης, ὅστις νὰ συναγωνίζηται αὐτόν, ὅπως ἐπιβάλῃ ἡμερομίσθιον τῆς ἰδίας αὐτοῦ ἀρεσκείας, χάριν κέρδους μείζονος, ἐὰν ὁ ἰατρὸς ἐπιθυμῇ καὶ εὔχεται νὰ ἐνσκήψῃ ἐπιδημία, καὶ ὁ δικηγόρος ἐπιθυμῇ δίκας, πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ πορισθῶσι μεγάλα κέρδη, ἡ ἐπιθυμία αὕτη εἶναι ἐπιθυμία κακή, ἐπιθυμία μὴ ἐπιτρεπομένη ὑπὸ τοῦ θείου Νόμου, ὅστις μὲ πολλὴν σαφήνειαν καὶ αὐστηρότητα ἐντέλλεται· «*οὐκ ἐπιθυμήσεις τὴν οἰκίαν τοῦ πλησίον σου, οὐδὲ τὸν ἀγρὸν αὐτοῦ, οὐδὲ τὸν παῖδα » αὐτοῦ, οὐδὲ τὴν παιδίσκην αὐτοῦ, οὔτε τοῦ βοὸς αὐτοῦ, οὔτε τοῦ ὑποζυγίου αὐτοῦ, οὔτε παντὸς κτήνους αὐτοῦ, οὔτε πάντα ὅσα τῷ πλησίον ἐστιν*»

Λοιπὸν ὑπάρχει καὶ ἐπιθυμία κακή, ὅπως διὰ τῶν ἀνωτέρω παραδειγμάτων κατεδείξαμεν· ὑπάρχει καὶ ἐπιθυμία κακή, ὅπως βεβαιοῖ ἡμᾶς ὁ Ἀπόστολος Παῦλος λέγων· «*βλέπω δὲ ἕτερον νόμον ἐν τοῖς μέλεσί μου » ἀντιστρατευόμενον τῷ νόμῳ τοῦ νοός μου, καὶ αἰχμαλωτίζοντά με ἐν τῷ » νόμῳ τῆς ἁμαρτίας τῷ ὄντι ἐν τοῖς μέλεσί μου*. Ἐκ τοῦ ὅτι ὅμως ὑπάρχει ἐπιθυμία πονηρά, δύναται αὕτη νὰ καταλογισθῇ ἡμῖν εἰς ἁμαρτίαν, ἐφ᾿ ὅσον δὲν πορευόμεθα ὀπίσω αὐτῆς, ἐφ᾿ ὅσον δὲν πραγματοποιοῦμεν τὸ ἐπιθυμητὸν κακόν; Τοῦτο ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς ἡμετέρας θελήσεως. Ἐὰν ἡ ἡμετέρα θέλησις ἐξανίσταται κατὰ τῆς πονηρᾶς ἐπιθυμίας, ἡ ὁποία αἴφνης ἐξεγείρεται ἐν ἡμῖν, καὶ καταπνίγει ταύτην ἐν αὐτῇ τῇ γενέσει αὐτῆς, τότε βεβαίως δὲν καταλογίζεται εἰς ἁμαρτίαν· ἐὰν ὅμως ἡ ἡμετέρα θέλησις ἀδιαφορεῖ, καὶ ἑπομένως ἀφήνει τὰς πονηρὰς ἐπιθυμίας νὰ κατακυριεύωσι τὴν καρδίαν ἡμῶν, τότε ἡ πονηρὰ ἐπιθυμία ἀποβαίνει ἁμαρτία, ἀδιάφορον ἂν αἱ περιστάσεις ἢ ἄλλοι λόγοι δὲν ἐπέτρεψαν τὴν ἐκπλη-

ρωσιν, τὴν πραγματοποίησιν αὐτῆς. Τὸ πᾶν λοιπὸν ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς θελήσεως. Παρὰ τὴν θέλησιν ἡ πονηρὰ ἐπιθυμία, ἥ, τὸ ὁποῖον καταντᾷ τὸ ἴδιον, ὁ πειρασμὸς ὁ παρορμῶν πρὸς τὴν ἁμαρτίαν, οὐδὲν κατορθώνει, ὅσον σφοδρὸς καὶ ἐπίμονος καὶ ἂν ὑποτεθῇ ὅτι ἤθελεν εἶσθαι, ὅσον ἀχαλίνωτοι καὶ ἂν ἤθελον εἶσθαι αἱ ἐν τῇ καρδίᾳ γεννώμεναι ἐπιθυμίαι, ἢ αἱ ἐξάπτουσαι τὴν φαντασίαν εἰκόνες, ἢ αἱ ὁρμαὶ καὶ τὰ σκιρτήματα τῆς σαρκός. Παρὰ τὴν θέλησιν ἁμαρτία δὲν ἐκτελεῖται οὔτε κατὰ διάνοιαν, οὔτε καὶ ἔργῳ. Τὰ πάντα εἶναι δυνατὸν νὰ συνασπισθῶσιν ὅπως ἐξαναγκάσωσι τὸν Χριστιανὸν νὰ ἁμαρτήσῃ· ἐὰν ὅμως δὲν θελήσῃ οὗτος νὰ διαπράξῃ ἁμαρτίαν καὶ ἐμμείνῃ ἐν τῇ ἀποφάσει του, οὐδὲν κατορθοῖ ὁ συνασπισμὸς τῶν πάντων. Παραδείγματα ἔχομεν ἀπειράριθμα. Κατὰ διαταγὴν τοῦ βασιλέως Ἀντιόχου συλλαμβάνεται καὶ ρίπτεται εἰς τὴν φυλακὴν ὁ σεβάσμιος γέρων Ἐλεάζαρ. Κατόπιν τούτου οἱ ἄνθρωποι τοῦ βασιλέως ἐπίεζον καὶ ἐξηνάγκαζον αὐτὸν νὰ φάγῃ κρέας χοιρινὸν, τὸ ὁποῖον ἀπηγόρευεν ὁ Μωσαϊκὸς Νόμος. Εἰς τόσον δὲ βαθμὸν ἔφθασεν ἡ βία καὶ ὁ ἐξαναγκασμὸς, ὃν μετῆλθον κατ᾽ αὐτοῦ, ὥστε ἤνοιξαν διὰ τῆς βίας τὸ στόμα καὶ ἔθετον ἐντὸς αὐτοῦ τὸ κρέας· ἀλλὰ καὶ τοῦ γέροντος Ἐλεαζάρου τόσον σιδηρᾶ ὑπῆρξεν ἡ θέλησις αὐτοῦ, ὥστε δὲν ἠθέλησεν ἐπ᾽ οὐδενὶ λόγῳ μεθ᾽ ὅλας τὰς προτροπὰς τῶν φίλων του καὶ μεθ᾽ ὅλα τὰ βασανιστήρια, εἰς τὰ ὁποῖα ὁ θηριώδης βασιλεὺς ὑπέβαλεν αὐτόν, νὰ γευθῇ τῆς ἀπηγορευμένης τροφῆς, νὰ ἁμαρτήσῃ δηλονότι, προτιμήσας μᾶλλον τὸν θάνατον. Τοιαύτη εἶναι ἡ δύναμις τῆς θελήσεως. Ἕτερον παράδειγμα ἔχομεν τὴν ἐκ Συρακουσῶν Ἁγίαν Λουκίαν τὴν μάρτυρα. Ταύτην ἠρώτησεν ὁ Τύραννος· εἶναι ἀληθὲς, ὅτι τὸ Ἅγιον Πνεῦμα ἐνοικεῖ ἐν σοί; Πάντες, ἀπεκρίθη αὕτη, ὅσοι εἶναι εὐσεβεῖς καὶ καθαροὶ τῇ καρδίᾳ εἶναι κατοικητήρια τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Τότε ἀνταπήντησεν ὁ Τύραννος θὰ σὲ στείλω εἴς τι τῶν αἰσχρῶν καταγωγίων, ὅπως σὲ ἐγκαταλείψῃ καὶ φύγῃ ἀπὸ σοῦ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα. Ἐάν, ἀποκρίνεται μετὰ παρρησίας ἡ μάρτυς, ἐὰν διατάξῃς ὄντως νὰ ὑποστῶ βιασμὸν παρὰ τὴν ἐμὴν θέλησιν, τότε ἀντὶ ἑνὸς στεφάνου δύο τοιούτους θὰ λάβω. Ἤχθη πραγματικῶς εἰς τὸ αἰσχρὸν καταγώγιον καὶ ἀντέταξε τοιαύτην ἀντίστασιν, ὥστε ἐξῆλθεν ἐξ αὐτοῦ ἁγνὴ καὶ ἄτρωτος Ἐκ τούτων δείκνυται ὅτι ἡ θέλησις εἶναι ἡ κατορθοῦσα τὰ πάντα· ἡ θέλησις εἶναι ἡ ἀπεργαζομένη καὶ τὸ καλὸν καὶ τὸ κακόν. Ἡ θέλησις εἶναι ὁ ἱππεὺς, ὅστις χρησιμοποιεῖ τὸν ἵππον του ἢ ὅπως ἐφορμήσῃ κατὰ τοῦ ἐχθροῦ, ἢ ὅπως τραπῇ εἰς φυγήν· καὶ τὸ μὲν τρέχειν εἴτε ἐν τῇ πρώτῃ, εἴτε ἐν τῇ δευτέρᾳ περιπτώσει εἶναι ἡ δρᾶσις τοῦ ἵππου· ἡ δόξα ὅμως ἢ τὸ αἶσχος, ἡ δόξα ἐπὶ τῇ κατὰ τοῦ ἐχθροῦ ἐφόδῳ, καὶ τὸ αἶσχος ἐπὶ τῇ φυγῇ, ταῦτα ἀνήκουσιν ἀποκλειστικῶς εἰς τὸν ἱππέα, ὅστις διευθύνει τὸν πτερνιστῆρα ὑφ᾽ οὗ ὁ ἵππος κεντούμενος τρέχει ἀπὸ ρυτῆρος.

Ἀλλ᾽ ἆρά γε ποία πρέπει νὰ ἦναι ἡ ἐνέργεια τῆς θελήσεως ἀπέναντι τῆς πονηρᾶς ἐπιθυμίας; Ἡ θέλησις ἐπιτρέπεται νὰ ἀνέχηται τὴν κακὴν ἐπιθυμίαν καὶ μόνην τὴν δι᾽ ἔργου ἐκδήλωσιν αὐτῆς νὰ καταπολεμῇ; Οὐδαμῶς ἡ κακὴ ἐπιθυμία δέον νὰ καταπολεμῆται εὐθὺς ἅμα τῇ γενέσει αὐτῆς. Ἐὰν ἐπὶ τοῦ φορέματός σου πέσῃ σπινθὴρ πυρὸς ποῖον εἶναι τὸ καθῆκόν σου; νὰ σπεύσῃς, ὅπως σβέσῃς τὸν σπινθῆρα πρὶν ἢ μεταδώσῃ

τὸ πῦρ εἰς τὸ φόρεμα. Ἰδοὺ καὶ τὸ ἔργον τῆς θελήσεως ἅμα τῇ ἐμφανίσει τοῦ σπινθῆρος τῆς πονηρᾶς ἐπιθυμίας.

Ἀλλὰ δὲν εἶναι τοῦτο μόνον τὸ ἔργον τῆς θελήσεως νὰ σπεύδῃ πρὸς ἀπόσβεσιν τοῦ σπινθῆρος τῶν κακῶν, τῶν ἁμαρτωλῶν ἐπιθυμιῶν· ὀφείλει καὶ νὰ ἀποτρέπῃ ἀπὸ ὅλα ἐκεῖνα ὅσα δύνανται νὰ ἐκκολάψωσι τὰς πονηρὰς ταύτας ἐπιθυμίας. Παραδείγματος χάριν· ἀναγινώσκεις παντὸς εἴδους βιβλία ἀσεβῆ, παρίστασαι εἰς παντὸς εἴδους θεάματα, σχετίζεσαι πρόσωπα ἀμφιβόλου ἠθικῆς, ἀκούεις παντὸς εἴδους αἰσχρολογίας.... Θὰ ἦναι θαῦμα ὕστερον ἀπὸ ὅλα αὐτὰ τὸ νὰ μένῃ ὑπνώττουσα ἐν σοὶ ἡ κακὴ ἐπιθυμία! Χύνει ἔλαιον ἐπὶ τῆς πυρᾶς ὁ θέλων νὰ σβύσῃ ταύτην; Δύναται νὰ ἐλπίζῃ, ὅτι θὰ διασώσῃ τὴν ἑαυτοῦ ζωὴν ὁ πίνων δηλητήριον; Εἶναι ἐν ἀσφαλείᾳ ὁ θησαυρὸς εἰς τὸν τόπον, ὅπου ἔχουσι πήξει τὴν ἑαυτῶν φωλεὰν οἱ κλέπται; Λοιπὸν ἰδοὺ ποῦ εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐπιστήσῃ τὴν ἑαυτῆς προσοχὴν ἡ θέλησις καὶ νὰ ἐξαντλήσῃ ἅπασαν τὴν ἑαυτῆς ἰσχύν. Ἡ ἀνάγνωσις βιβλίου ἀσεβοῦς, ἡ φοίτησις εἰς θέατρα ἀνήθικα, τὸ παρέχειν εὐήκοον οὖς εἰς ἀργολογίας καὶ αἰσχρολογίας, αἱ κακαὶ συναναστροφαί, ὅλα ταῦτα, ὄχι μόνον εἶναι ἀφορμαὶ πρὸς ἁμαρτίαν, ἀλλὰ καὶ ἁμαρτία ἀκόμη εἶναι.

Περὶ τῆς ἀληθείας ταύτης βεβαιοῖ ἡμᾶς ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ. Ὁ σοφὸς Σειρὰχ συμβουλεύει λέγων· «*ὀπίσω ἐπιθυμιῶν σου μὴ πορεύου, καὶ ἀπὸ » τῶν ὀρέξεών σου κωλύου· ἐὰν χορηγήσῃς τῇ ψυχῇ σου* ***εὐδοκίαν ἐπι- » θυμίας***, *ποιήσεις ἐπίχαρμα τῶν ἐχθρῶν σου*». Τί δὲ ἄλλο πράττει ὁ τρέχων εἰς τὰ θέατρα, καὶ τὰς κακὰς συναναστροφὰς ἐπιδιώκων, καὶ πᾶσαν ἐλευθερίαν εἰς ἑαυτὸν παρέχων, εἰμὴ ὅτι πορεύεται ὀπίσω τῶν ἐπιθυμιῶν αὐτοῦ, καὶ χορηγεῖ τῇ ἑαυτοῦ ψυχῇ ***εὐδοκίαν ἐπιθυμίας;*** Ὁ σοφὸς Σολομῶν παραγγέλλει· «*πάσῃ φυλακῇ τήρει σὴν καρδίαν*». Φύλαττε δηλονότι τὴν καρδίαν σου μὲ πᾶσαν τὴν δυνατὴν προφύλαξιν. Τὴν οἰκίαν σου φυλάττεις μὲ πολλὴν ἐπιμέλειαν, καὶ θέλεις νὰ γινώσκῃς ποῖος εἰσέρχεται ἐν αὐτῇ, καὶ τί ζητεῖ.... Διατί δὲν φυλάττεις καὶ τὴν ψυχήν σου μὲ μεγαλειτέραν ἀκόμη ἐπιμέλειαν καὶ προσοχήν;

Χριστιανοί μου ἀγαπητοί! Ὁ Θεὸς ἐντελλόμενος ἡμῖν διὰ τῆς δεκάτης αὐτοῦ ἐντολῆς νὰ μὴ ἐπιθυμῶμεν οὐδὲν ἐξ ὅλων, ὅσα ἀνήκουσιν εἰς τὸν πλησίον, ἀπαγορεύει αὐστηρῶς πᾶσαν ἐν γένει ἐπιθυμίαν κακήν. Τὴν ἁμαρτίαν τῆς κακῆς ἐπιθυμίας δυνάμεθα νὰ ἀποφύγωμεν κατὰ δύο τρόπους, ἐὰν καταπολεμῶμεν παντὶ σθένει πᾶσαν ἐπιθυμίαν κακὴν ἅμα τῇ γενέσει αὐτῆς, καὶ ἐάν, δεύτερον, ἀποφεύγωμεν ἐπιμελῶς καὶ ἀπέχωμεν ἀπὸ ὅλα ἐκεῖνα, ὅσα δύνανται νὰ συντελέσωσιν εἰς τὴν γένεσιν τῶν πονηρῶν ἐπιθυμιῶν. Ἰδού, ἀδελφοί μου, ἀγὼν ἱερὸς καὶ ἔνδοξος! Τὸν ἀγῶνα τὸν καλὸν τοῦτον ἂς ἀγωνισθῶμεν ὡς καλοὶ στρατιῶται τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Τὴν ἁμαρτίαν τίκτει, ὅπως λέγει ὁ Ἀπόστολος Ἰάκωβος, ἡ ἐπιθυμία. Νικῶντες λοιπὸν τὴν κακὴν ἐπιθυμίαν νικῶμεν τὴν ἁμαρτίαν αὐτήν. Τῷ δὲ νικῶντι ἐπηγγείλατο ὁ Κύριος στέφανον ἀμάραντον καὶ ἄφθαρτον, τὸν στέφανον τῆς αἰωνίου ζωῆς καὶ μακαριότητος. «*Τῷ » νικῶντι δώσω αὐτῷ τὸν στέφανον τῆς ζωῆς*».